

A világban háború dúl...
két ember szívében
pedig a szerelem.

Tatjana
és
Alexander

fine
selection

PAULLINA SIMONS

„Ebben a könyvben minden benne van, amire csak a romantikára kiéhezett olvasó vágyhat: egy bátor, tehetséges és jóképű főhős és egy lélegzetelállító szerelmi szál.”

– *Daily Mail*

„Az egyik legizgalmasabb kortárs női író... Paullina Simons a letehetetlenül érdekesítő történet és az olyan szereplők tökéletes elegyét alkotta meg, akikkel remekül tud azonosulni az olvasó.”

– *Woman&Home*

„A *Tatjana és Alexander* egy ízig-vérig romantikus és fülledt erotikával átítatott szerelmi történet, szenvedélyes érzelmekkel és izgalmas, nem ritkán erőszakos akciójelenetekkel fűszerezve... ami egy ellenállhatatlan utazásra csábítja olvasóit, keresztül a háború sújtotta, rémisztő állapotban lévő Európán... Tatjana és az ő Alexandere összetett jellemek, ugyanakkor erőteljes és szimpatikus karakterek, akik könnyedén megragadják és fenntartják az olvasó figyelmét. Ez a regény tényleg megríkatja az embert!”

– *Historical Novels Review*

„Ha arra vágysz, hogy beletemetkezz egy nagy ívű történelmi regénybe és nem bánod, hogy van egy kis *Doktor Zsivágó*-hangulata, akkor ne keress tovább, ez a neked való könyv.”

– *Closer*

„Örökre megváltoztatja a világról alkotott képedet... A gyötrellem, reményvesztettség és áralás komor perceit a túlradó öröm, a szerelem és mindenekfelett a barátság pillanatai váltják fel. Olvasd el, ha sírni akarsz.”

– *Company*

PAULLINA SIMONS

*Tatjana
és
Alexander*

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2021

*Ezt a könyvet ismét nagyszüleimnek ajánlom,
akik kilencvenöt és kilencvenegy évesen
még mindig uborkát nevelnek és virágokat ültetnek,
és boldogan élnek, amíg meg nem halnak.
Ajánlom még közös barátunknak, Anatolij Studenkovnak,
aki hátramaradt Oroszországban, és nem él boldogan.*

*S míg sápadt Hold tekint a tájra
A szunnyadó utcák során
A Rézlovas száguld utána
Csattogva vágató lován.*

*S szegény bolond lihegve, fújva,
Bármerre bárhová futott
A Rézlovas, karját kinyújtva,
Folyton mögötte vágatott*

*Alexander Puskin: A bronzlovas
(Galgóczy Árpád fordítása)*

ELŐSZÓ

1930. december, Boston

ALEXANDER BARRINGTON A TÜKÖR ELŐTT ÁLLT, és a piros cserkésznyakkendőjét igazgatta. Helyesebben, inkább csak próbálta megigazítani, mert nem tudta levenni a szemét a saját arcáról, a tőle szokatlanul borongós ábrázatáról. Lebiggyesztette a szája sarkát. A szürke és fehér csíkos piros nyakkendőt babrálta, mert ma, épp egy ilyen fontos napon, képtelen volt rendesen megkötni.

Hátrébb lépett a tükörtől, körülnézett a kis szobában, és felsóhajtott. Nem volt benne semmi különleges: fapadló, olajbarna tapéta, egy ágy és egy éjjeliszekrény.

Nem számított, milyen a szoba. Ez nem az ő szobája volt. Csak egy bérelt szoba, egy bútorozott, bérelt szoba, és az összes bútor a földszinten lakó főbérlelőhöz tartozott. Az ő igazi szobája nem Bostonban volt, hanem még Barringtonban. Nagyon szerette a régi szobáját, és azóta sem érzett így, bárhol kellett is élnie. Pedig ez már a hatodik szobája az elmúlt két évben, azóta, hogy az apja eladta a házukat, és kiszakította Alexandert Barringtonból és a gyermekkorából.

Most ebből a szobából is ki kell költöznie. De ez nem számított.

Helyesebben, nem *ez* számított.

Alexander megint belenézett a tükörbe. Nem tetszett neki a fiú, aki visszanézett rá, túlságosan szomorkás volt az arca. Odatolta arcát a tükörhöz, hozzáért az orra, nagyot sóhajtott.

– Alexander – suttogta. – Most mihez kezdész?

Teddy, a legjobb barátja szerint nem is történhetett volna Alexanderrel izgalmasabb annál, mint hogy elhagyja az országot.

Alexander szikrányit sem értett vele egyet.

A nyitott ajtó résén keresztül meghallotta, hogy a szülei vitatkoznak. Nem érdekelte, hogy miről van szó. Ha idegesek voltak, gyakran veszekedtek. Azután szélesebbre nyílt az ajtó, belépett rajta az apja, Harold Barrington, és azt kérdezte:

– Kész vagy, fiam? Odalent vár ránk a kocsni. És a barátaid is lent várnak, mert el szeretnének búcsúzni tőled. Teddy kérdezte, hogy nem vinném-e el őt helyetted – tette hozzá Harold mosolyogva. – Mondtam neki, hogy még az is előfordulhat. Te mit gondolsz, Alexander? Nem akarsz cserélni Teddyvel? Élhetnél a bolond anyjával meg a még bolondabb apjával.

– Egy kis változatosságot jelentene, mert az én szüleim annyira normálisak – felelte Alexander, az apja szemébe nézve. Harold vékony, átlagos termetű férfi volt. Megjelenésének egyedül a szögletes, széles arcán elszántan előreszegett álla adott némi karaktert. Negyvennyolc éves volt, világosbarna, őszülő haja még mindig sűrű, kék szemének pillantása pedig élénk. Alexander szerette, amikor apja jó hangulatban volt, mert ilyenkor kevésbé komorult el a tekintete.

Haroldot félretolva az útjából, Alexander anyja, Jane Barrington vonult be a szobába, legszebb selyemruhájában, fehér tokkalappal a fején, és így szólt:

– Harry, hagyd békén a fiunkat! Láthatod, hogy készülődik, és szépen öltözködik. Az autó megvár. Ahogy Teddy és Belinda is. – Végigsimított sűrű, hosszú, fekete haján, amit gondosan fésülve és feltűzve viselt a kalap alatt. Jane hangjában még mindig benne volt az a dallamos olasz akcentus, amit azóta sem tudott levetkőzni, hogy tizenhét évesen kivándorolt Amerikába. Lehalkítva a hangját, hozzátette: – Sosem kedveltem azt a Belindát, tudod?

– Tudom, anya – felelte Alexander. – Ezért kell elhagynunk az országot, igaz? – Alexander a tükörből figyelte a szüleit, nem fordult hátra. Külsőre inkább az anyjára hasonlított. Személyiségét tekintve, remélte, hogy inkább az apjára. Nem igazán tudta. Anyja felderítette, apja zavarba ejtette. Ahogy mindig. – Kész vagyok, apa – mondta.

Harold odament hozzá, és átfogta Alexander vállát.

– És te még azt hitted, hogy a cserkészkedés kalandos. Most jön csak az igazi kaland!

– Igen – felelte Alexander, de magában azt gondolta, hogy a cserkészke-
dészel járó kalandok neki éppen elegendőek. – Apa – szólalt meg, de nem
az apjára nézett, hanem saját tükörképére. – Ha nem tudunk boldogul-
ni... akkor visszajöhetünk, ugye? Visszajöhetünk... – Elakadt a szava. Nem
akarta, hogy az apja meghallja, hogy megbicsaklik a hangja. Levegőt vett,
hogy megnyugodjon, és így folytatta: – *Amerikába?*

Amikor Harold nem felelt, Jane odalépett Alexanderhez, így a fiú a szü-
lei között állt. Édesanyja nem túl magas sarkú cipőjében majd tíz centivel
magasabb volt még Alexander apjánál is, pedig ő fél méterrel magasabb
volt a fiúnál.

– Mondd meg neki az igazat, Harold! Joga van tudni. Mondd el! Elég
nagy már hozzá.

Harold erre így szólt:

– Nem, Alexander. Nem jövünk vissza. A Szovjetunió lesz ezentúl a ha-
zánk. Amerikában nincs számunkra hely.

Alexander szerette volna megjegyezni, hogy *számára* azért lett volna hely.
Neki lenne helye Amerikában. Teddyvel és Belindával hároméves koruk óta
voltak barátok. Barrington egy apró városka volt, fehér zsindeyes, fekete
zsalugáteres házakkal, háromhajós templomokkal és egy rövid főutcával,
ami mindössze négyсарокnyi hosszú volt, a város egyik végétől a másikig.
Alexander a Barrington melletti erdőben töltötte vidám gyermekkorát. De
tudta, hogy az apja nem akar hallani erről, így inkább csendben maradt.

– Alexander, édesanyád és én sziklaszilárdan hiszünk abban, hogy ez a
helyes döntés a családunk jövőjét illetően. Most először kiállunk magun-
kért, és végre a hitünknek megfelelően cselekszünk. Többé nem fogjuk kép-
mutató módon hangoztatni a kommunista eszméket. Nagyon könnyű vál-
tozást követelni úgy, hogy teljes kényelemben élünk, nem igaz? Hát mos-
tantól az eszméink szellemében fogunk élni. Tudod, hogy ezért harcoltunk
egész felnőtt korunkban. Láttál engem. És édesanyádat is.

Alexander bólintott. *Tényleg* látta őket. Azt is, amikor apját és anyját letar-
tóztatták az elveik miatt. Amikor meglátogatta apját a börtönben. Amikor
nem látták szívesen Barringtonban. Amikor kinevették az iskolában. Ami-
kor folyton összeverekedett valakivel az apja elvei miatt. Látta anyját az ap-
ja oldalán sztrájkórségben és tüntetéseken. Ahogy az apja is kiállt édesanyja
mellett. Hármásban elmentek egy kommunista felvonulásra Washingtonba,
a Fehér Ház elé. Ott is letartóztatták őket. Alexander ekkor a fiatalkorúak

nevelőintézetében töltött egy éjszakát, hétéves korában. Ugyanakkor ő volt az egyetlen barringtoni fiú, aki látta a Fehér Házat.

Úgy érezte, hogy ő ezekkel már elég áldozatot hozott. Úgy gondolta, hogy elszakadni a rokonaiktól, és feladni a Barrington család birtokát, ahol már a család nyolcadik generációja él, elegendő áldozat volt. Aztán azt gondolta, hogy apró bérelt szobákban lakni a zsúfolt és poros Bostonban, miközben a szocialista tanokat terjesztik, elegendő áldozat volt.

A jelek szerint azonban mégsem.

Öszintén szólva, Alexandert meglepte, hogy a Szovjetunióba fognak költözni, de ez nem volt kellemes meglepetés. Az apja ellenben őszintén hitt az ötletben. Úgy gondolta, hogy a Szovjetunió az a hely, ahol végre beilleszkedhetnek, és ahol Alexandert nem nevetik ki, ahol tárt karokkal fogadják és elismerik, nem pedig kerülik és kinevetik őket. Az a hely, ahol „értelmetlen” létezésükből „értelmes” életet tudnak építeni. Az új Oroszországban a dolgozó emberek kezében volt a hatalom, ahol hamarosan királyként élhet minden munkás. Apja hite elég volt Alexandernek.

Anyja Alexander homlokához nyomta vörösre rúzszózott száját, és egy élénk színű, zsíros nyomot hagyott rajta, amit azután több-kevesebb sikerrel letörölt.

– Ugye tudod, drágám, hogy az apád csak azt szeretné, hogy rendes dolgokat tanulj, és jó környezetben nőj fel?

Alexander, némi ingerültséggel a hangjában, így felelt:

– Nem *miattam* költözünk el, anya, én csak egy gyerek vagyok...

– Nem! – vágott közbe Harold ellentmondást nem tűrően, de továbbra sem vette le a kezét Alexander válláról. – Még csak tizenegy éves vagy, de hamarosan férfi lesz belőled. És mivel csak egy életed van, csak egyféle férfi lehet belőled. Azért megyek a Szovjetunióba, hogy olyan embert faragjak belőled, amilyennek lenned kell. *Té* vagy, fiam, az én egyetlen örökségem, amit hátrahagyok a világnak.

– Rengeteg férfi van Amerikában is, apa – jegyezte meg Alexander. – Herbert Hoover. Woodrow Wilson. Calvin Coolidge.

– Igen, de ők nem jó emberek. Amerika kapzsvá és önzővé teszi az embert, pökhendivé és bosszúszomjassá. Nem akarom, hogy te is ilyen légy.

– Alexander – szólalt meg az anyja, és magához húzta a fiát –, azt akarjuk, hogy olyan nemes jellemű embereket ismerj meg, amilyenek Amerikában egyszerűen nincsenek.

– Így van – helyeselt Harold. – Amerikában elpuhulnak a férfiak. – Alexander hátrébb lépett a szüleitől, miközben megint a saját arcát bámulta a tükörben. Akkor is a tükörképét nézte, amikor bejöttek a szülei. Önmagát figyelte. Az arcát tanulmányozta, és az jutott eszébe: „*Milyen ember lesz belőlem, ha felnövök?*” Tisztelegett az apjának, és azt mondta:

– Ne aggódj, apa! Büszke leszel majd rám. Nem leszek sem kapzsi, sem önző, sem pökhendi, sem bosszúszomjas. Olyan kemény leszek, hogy csak na. Mehetünk. Készen vagyok.

– Nem akarom, hogy kemény ember legyen belőled, Alexander. Azt akarom, hogy jó ember legyél – válaszolta Harold, majd hozzátette: – Jobb ember, mint én.

Ahogy elhagyták a szobát, Alexander egy pillanatra visszafordult, és vetett egy utolsó pillantást a tükörképére. „Nem akarom elfelejteni ezt a fiút – gondolta –, ha esetleg később valamikor vissza kell térnem hozzá.”

1943. május, Stockholm

„*Mintha karóba húztak volna*”, gondolta a tizennyolc éves Tatjana, amikor felébredt egy hűvös nyári reggelen. „*Nem élhetek így tovább.*” Kikelt az ágyból, megmosakodott, megfésülködött, összeszedte a könyveit és azt a néhány ruháját, amije volt, és bepakolt mindent a hátizsákjába, majd elhagyta a szobát, ami olyan tiszta volt, mintha nem is ott lakott volna az elmúlt bő két hónapban. A nyári szellő kérlelhetetlenül lebegtette a fehér függönyöket a hotelszoba ablakán.

Tatjana szívében is kérlelhetetlenül kavargtak az érzelmek.

A szobában, az asztal fölött egy ovális tükör állt. Mielőtt Tatjana feltűzte volna a haját, tüzetesen szemügyre vette az arcát. Rá sem ismert a nőre, aki visszanézett rá. Kerek babaarca keskenyre és oválisra fogyott, kiálló arccsontokkal, magas homlokkal, szögletes állkapoccsal és összeszorított ajkakkal. Ha még meglettek volna a gödröcskék az arcán, akkor sem mutatkoztak volna. Rég nem mosolygott már annyira teli szájjal, hogy látszottak volna a fogai. A betört szélvédő egy darabkája által okozott sérülés már begyógyult, és csak egy halvány, rózsaszín, vékony kis vonal maradt utána. A szeplői is elhalványultak, de a szemei voltak a legkevésbé felismerhetőek. A sápadt arcában mélyen ülő, valaha csillogó, zöld szeme az egyetlen, hátborzongatóan

kristályszerű határvonalnak látszott a külvilág és a saját lelke között. Nem tudta ráemelni a tekintetét senkire. Még a saját tükörképére sem tudott ránézni. Elég volt egy pillantást vetnie ebbe a zöld tengerbe, hogy tudja, milyen érzelmek tombolnak törékeny álarca mögött.

Tatjana kikéfélt a válla alá érő, platinaszőke haját. Már nem gyűlölte.

Hogy is tehetne volna, amikor Alexander úgy szerette.

Nem fog erre gondolni. Legszívesebben levágta volna mindet, kopaszra nyírta volna magát, mint egy birkát, mielőtt a vágóhídra viszik. Le akarta vágni a haját, kiszedni a szeme fehérjét, kitörni a fogait és kitépni az ereit a nyakából.

Miután kontyba tűzte a haját a feje tetején, kendőt kötött, hogy a legkevésbé se hívja fel magára a figyelmet, habár Svédországban – egy szőke lányokkal teli országban – könnyen elveszett a tömegben.

És tulajdonképpen ez is történt, elveszett már régen.

Tatjana tudta, hogy ideje odébbállnia, de semmi nem adott neki erőt a változtatáshoz. Gyermeket várt, de éppúgy világra hozhatta volna őt Svédországban, mint Amerikában. Sőt, még könnyebben. Akár maradhatna is. Nem muszáj átvágnia egy ismeretlen országon, hogy aztán valahogy feljusson egy Nagy-Britanniába tartó teherhajóra, utána meg átkeljen az óceánon, hogy eljusson az Egyesült Államokba egy világháború kellős közepén. A németek naponta robbantottak fel hajókat az északi vizeken, torpedóik fekete füstfelhőkbe vont tűzlabdákká változtatták a szövetségesek tengeralattjáróit és tengeri blokádot alkotó hajóit, durva kontrasztot képezve a Botteni-öböl és a Balti-tenger, az Északi-sarkkör és az Atlanti-óceán ártatlanul csendes vizeinek természetével. Ahhoz, hogy biztonságban legyen Stockholmban, nem kellett semmi más tennie, mint amit eddig is csinált.

Mit csinált eddig?

Alexandert látta mindenütt.

Bármerre is ment, bárhová is ült le, jobbra fordította a fejét, és ott volt a férfi, sudáran, tisztí egyenruhájában, puskával a vállán, ahogy őt nézte mosolyogva. De ha kinyújtotta a kezét, csak az üres levegőt markolászta, a fehér párnát érintette csak, amin az ő arcát látta. Látta Alexandert, ahogy felé fordul, ahogy megszegi a kenyeret, ahogy egy padon ül, vagy lassú, biztos léptekkel közeledik felé, átkel az úton, hogy csatlakozzon hozzá. Tatjana néha követte egyik-másik svéd férfit napközben, széles vállú, hosszú léptű

férfiakat, udvariatlanul az arcukba bámult, mert Alexander vonásait vélte felfedezni bennük. Aztán pislantott, még egyet pislantott, és ekkor Alexander tovatűnt. Aztán Tatjana is odébbállt. Leszgette a fejét, és továbbment.

De amikor felemelte a fejét, a kép megint ott volt, ott állt mellette, magasan, gyönyörűen, nevetett rá, megsimogatta a haját, lehajolt hozzá, puszkája lecsúszott a válláról.

Felemelte a tekintetét, és belenézett a tükörbe. Alexander ott állt mögötte. Kisimította Tatjana haját a lány nyakából, és odahajolt hozzá. Tatjana nem érezte az illatát, sem az ajkát a bőrén. Csak a képet látta, és szinte érezte Alexander fekete haját is a nyakán.

Tatjana lehunyta a szemét.

Elment reggelizni a Spivak kávézóba. Evett két szelet szalonnát, három buggyantott tojást, és ivott mellé két csésze feketekávéját. Úgy csinált, mintha az angol nyelvű újságot olvasná, amit a szemközti újságosnál vett, a kikötő mellett. Csak tettette az olvasást, mert a szavak értelmetlenül kavargtak a fejében, és képtelen volt értelmezni őket. Délután, amikor nyugodtabb volt, jobban ment neki az olvasás. A kávézó után a rakpartra ment, leült egy padra, és nézte, ahogy egy svéd dokkmunkás megrakja az egyik teherhajót papírral, amit Finnországba, Helsinkibe szállítanak. Kirtartóan figyelte a kikötői munkást. Tudta, hogy néhány perc múlva elmegy, hogy váltson pár szót a barátaival, ötven méterrel arrébb. El fog szívni egy cigarettát, iszik egy kis pohár kávé, majd még egy cigaretta következik. Tizenhárom percre hagyja magára a hajót. Felügyeletlenül hagyja a hajót, amin egy palló a kabinba vezet.

Tizenhárom perc múlva visszajön, és folytatja a papír lepakolását a teherautóról, kézikocsiján tolja be az árut a pallón. Hatvankét perc múlva előke-rül a kapitány, a munkás tiszteleg neki, és eloldozza a köteleket. A kapitány pedig ezután áthajózik a fagyos Balti-tengeren Helsinkibe.

Ez volt a hetvenötödik reggel, hogy Tatjana megfigyelte őt.

Helsinki csak négyórányira volt Viborgtól. Tatjana tudta az angol nyelvű lapokból, amiket mindennap megvett a kávézóval szembeni újságostól, hogy Viborg – 1918 óta először – megint a szovjetek kezére került. A Vörös Hadsereg visszafoglalta a finnektől Oroszország karéliei területeit.

– Néha azt kívánom, bárcsak ne lennél olyan makacs, mint az öszvér – mondja Alexander. Sikerkült három napra eltávozást kérnie. Leningrádban

vannak. Utoljára vannak együtt Leningrádban, ez az utolsó Leningrádjuk, az utolsó novemberi hétvégéjük, az utolsó mindenük.

– Bagoly mondja verébnek, nem?

Alexander válaszul csak mordult egyet.

– De igen. De jó lenne, ha a veréb nem csípne ennyire! – feleli, és elégedetlenül horkant egyet. – Vannak nők – mondja –, tudom, hogy vannak, akik hallgatnak a férjükre. Találkoztam már ilyen nőkkel. A többi férfinak ilyen felesége van...

– Mert a többi férfi már mind feleségül vette az ilyen nőket – válaszolja Tatjana, és megcsiklandozza Alexandert, akinek láthatóan nem tetszik a dolog. – Na jó. Mondd meg, mit tegyek! – mondja Tatjana, két fokkal mélyebb hangon. – Pontosan azt teszem, amit mondasz.

– Hagyd itt Leningrádot, és azonnal menj vissza Lazarevóba! – feleli Alexander. – Menj oda, ahol biztonságban leszel!

Tatjana a szemét forgatja, és azt mondja:

– Próbáld meg még egyszer! Tudod te jobban is játszani ezt a játékot.

– Persze hogy tudom – válaszolja Alexander, Tatjana szüleinek kanapéján ülve. – Csak nem akarom. Nem figyelsz rám, pedig most ez a legfontosabb...

– Nem ez a legfontosabb – feleli Tatjana, azzal letérdel Alexander elé, és kezébe fogja a férfi kezét. – Ha értem jön az NKVD, akkor tudni fogom, hogy te már nem vagy többé, és akkor boldogan állok a falhoz mint a te feleséged, és egyetlenegyütt töltött pillanatot sem fogok bánni. Hagyd hát, hogy átéljem ezt a pillanatot is veled! Hadd érezzem az illatodat és az ízedet még utoljára, hadd csókoljalak még utoljára! – kérleli Tatjana. – Játssz velem, bármilyen szomorú is lefeküdni együtt a téli Leningrádban! Játssz el velem a csodát, hogy itt fekszünk örökre!

Alexander magához húzza a lányt.

– Gyere ide! – mondja, és kitarja a karját. – Ülj az ölemben!

Tatjana megteszi.

– Most tedd a kezedet az arcomra!

Tatjana megteszi.

– Tapaszd az ajkadat a szembéjamra, és csókold meg!

Tatjana megteszi.

– Csókold meg a homlokomat!

Tatjana megteszi.

– Csókold meg a számat!

Tatjana megteszi. Aztán újra és újra.

– *Tánya...*

– *Csitt!*

– *De hát nem látod, hogy mindjárt darabokra hullok?*

– *Aha – feleli a lány. – Akkor ezek szerint még egy darabban vagy.*

Tatjana csak ült, és nézte a dokkmunkást, akár szép idő volt, akár esett. És nézte, amikor köd volt, márpedig reggel nyolckor szinte mindig az volt.

Ez a reggel viszont másilyen volt. Hideg volt. A kikötőben friss tengeri levegő és halszag terjengett. Sirályok rikácsoltak a levegőben, valaki elkiáltotta magát.

Hol van a bátyám, hogy segítsen nekem? Hol van a nővérem, az anyám? Pása, segíts, focizzunk megint, bújócskázzunk az erdőben, ahol tudom, hogy megtalálalak! Dása, nézd, mi történt, nézd, mi lett a vége! Látsz engem egyáltalán? Anya, anya! Az anyukámat akarom! Hol van a családom, hogy faggasson, hogy aggasszon, hogy letámadjon, hogy egy pillanatra se maradhassak csendben vagy egyedül, hol vannak, hogy átsegítsenek ezen? Gyéda, mit csináljak? Nem tudom, mihez kezdjek.

Aznap reggel a dokkmunkás nem ment át a barátaihoz a másik mólóra, hogy elszívjon egy cigarettát és megigyon egy kávéval. Aznap reggel át-sétált az úton, és leült mellé a padra.

Ez meglepte Tatjánát. De nem szólt semmit, csak szorosabbra húzta magát fehér nővérkabátját, és megigazította a haját eltakaró kendőt, aztán ösz-szeszorította a száját, és mereven bámulta a kikötő vizét.

A férfi svédül szólt hozzá.

– Az én nevem Sven. Magát hogy hívják?

Hosszabb szünet után a lány így felelt:

– Tatjánának. Nem beszéllek svédül.

A dokkmunkás angolul folytatta:

– Kér egy cigarettát?

– Nem – válaszolta Tatjana, szintén angolul. Átvillant az agyán, hogy megmondja a férfinak, hogy angolul is csak keveset tud. Biztos volt benne, hogy a férfi nem beszél oroszul.

A dokkmunkás megkérdezte, hogy hozhat-e neki egy kávéval vagy valami meleg holmit, amit Tatjana a vállára teríthet. Nem és nem. Tatjana rá sem nézett a férfira.

Sven némi hallgatás után azt kérdezte:

– Fel akar jutni a hajómra, igaz? Jöjjön! Elviszem. – Azzal megfogta Tatjana karját. A lány nem mozdult. – Látom magán, hogy valamit hátra kellett hagynia – mondta, és gyengéden húzta Tatjánát a karjánál fogva. – Menjen, és keresse meg! – Tatjana nem mozdult. – Igya csak meg a kávé, vegye csak el a cigarettát, vagy akár szálljon fel a hajómra! Bármiben segítetek. Nem kell bujkálnia előlem. Már az első alkalommal felengedtem volna, ha megkér rá. Helsinkibe akar menni? Rendben. Tudom, hogy maga nem finn. – Sven elhallgatott, majd így folytatta: – De nagyon előrehaladott a terhessége. Két hónappal ezelőtt könnyebb lett volna. Megnehezítette a saját dolgát. De most vagy visszamegy, vagy lezárja a múltat, és új életet kezd. Meddig akar még itt ülni, és a hátamat nézni?

Tatjana a Balti-tengert bámulta.

– Meddig még? – ismételte Sven.

– Ha tudnám, itt ülnék maga szerint?

– Akkor ne üljön itt! Jöjjön velem!

Tatjana megrázta a fejét.

– Túl régóta van egyedül – folytatta a kikötői munkás. – Hol van a férje? Hol van a gyermeke apja?

– Meghalt a Szovjetunióban – lehelte Tatjana.

– Aha, szóval a Szovjetunióból jött. Így már jobban értem – bólogatott Sven. – Sikerült kimenekülnie valahogy? Akárhogy is, most már itt van, miért nem marad? Maradjon Svédországban. Menjen el a konzulátusra, szerezzen menekült státuszt. Több százan jönnek Dániából, és menekülnek tovább. Menjen el a konzulátusra!

Tatjana megrázta a fejét.

– Nemsokára gyereke születik – mondta Sven. – Vagy menjen vissza, vagy kezdjen új életet.

Tatjana keze a hasára tévedt. Szeme elfátyolosodott. A dokkmunkás gyengéden megpaskolta a kezét, és felállt.

– Most mihez kezd? Visszamegy a Szovjetunióba? De miért? – Tatjana nem válaszolt. Hogy mondhatta volna meg Svennek, hogy a lelke maradt ott? – Ha visszamegy, mi lesz magával?

– Valószínűleg meghalok – suttozta alig hallhatóan a lány.

– Ha új életet kezd, mi lesz magával?

– Valószínűleg életben maradok.

Sven összecsapta a kezét.

– Hát akkor nincs is miről beszélni! Kezdjen új életet!

– Igen – válaszolta Tatjana –, de hogy élhetnék így? Nézzen rám! Maga szerint, ha tudnék, nem kezdenék magammal valamit?

– Szóval inkább itt sütteti magát a stockholmi pokol tüzén, és nézi, ahogy nap mint nap szállítom a papírt, és cigarettázok? Mihez fog kezdeni? Itt fog ülni a kisbabájával a padon? Ezt akarja?

Tatjana néma maradt.

Amikor Tatjana életében először pillantotta meg Alexandert, egy padon ült, és fagyaltozott.

– Kezdjen új életet!

– Nincs hozzá erőm.

Sven bólintott.

– De igen. Csak vastag jég borítja. Értem én, maga még mindig a télen él. – Mosolyogva hozzátette: – De ne aggódjon! Mindjárt itt a nyár, és elolvad a jég.

Tatjana erőt vett magán, és nagy nehezen felállt. Távozóban még oroszul visszaszólt:

– Ez már nem a jég, tengerjáró filozófusom. Hanem halotti máglya.

ELSŐ KÖNYV

A MÁSDIK
AMERIKA

*Büszkeség lett a kárhozat,
mindig és örökre már,
mert feláldoztad a fiadat
és többé már
nem adja vissza sem a szél, sem az ár.*

Rudyard Kipling

*(Részlet a költő Édes fiam, Jack című verséből,
az azonos címben elhangzó fordításban)*

ELSŐ FEJEZET

1943. március 13., morozovói kórház

AZ ESTI SÖTÉTSÉGBEN, egy kis halászfaluban, a Vörös Hadsereg leningrádi frontján, ahol a névai hadműveletben harcoló alakulat állította fel a főhadiszállását, egy sebesült férfi feküdt a katonai kórházban, és várta a halált.

Sokáig feküdt a mellén összefont karral, mozdulatlanul, amíg ki nem hunytak a fények, és fáradtan el nem csendesedett a súlyos sebesültek részlege.

Hamarosan eljönnek érte.

Fiatal, huszonhárom éves férfi volt, akit megkínzott a háború. Több hónapja feküdt sebesülten, de arca a napfény hiányától volt fakó, nem az elvágyódástól vagy a félelemtől. Borotvátlan volt, fekete haját nagyon rövidre nyírták. Karamellszínű szemei üresen meredtek a messzi távolba. Alexander Belov komor tekintete ellenére sem volt rideg vagy kegyetlen, csak a lemondás tükröződött az arcán.

Néhány hónappal azelőtt, a leningrádi csata során Alexander kirohant a jégre a jó barátjáért, Anatolij Marazovért, aki a befagyott Néva folyó jegén feküdt, egy golyóval a nyakában. Alexander kirohant a teljesen reménytelen helyzetben lévő Anatolijért, egy eszement doktor pedig követte. A bostoni orvost Matthew Sayersnek hívták, és a Vöröskereszt munkatársa volt. Beszakadt alatta a jég, és Alexandernek kellett kihúznia őt, eközben maga is majdnem megfulladt, és keresztül kellett vonszolnia az orvost a folyón, hogy fedezékbe bújhassanak a páncélozott járművük mögé. A németek a

levegőből igyekeztek lebombázni a teherautót, miközben Alexandert sikerült majdnem felrobbantaniuk. Egy emlékkép villant fel ekkor Alexander agyában, amikor a háború kezdetén, Lugában, a katonákkal és asszonyokkal teli mezőt vették sortűz alá a németek. Már tudta, miért gyakorolt ez akkor olyan nagy hatást rá. A Luftwaffe repülőinek sivítása közepette Alexander a saját halálát látta előre.

Tatjana volt az, aki elrántotta őt a négy lovas elől, akik eljöttek érte, és már számolták a férfi jó és rossz tetteit fekete kesztyűs kezük ujjain. Tatjana, akinek ő azt mondta, hogy *„Hagyd itt Leningrádot, és azonnal menj vissza Lazarevóba”*. Lazarevóba, az Urál hegység lábához, a fenséges Káma folyó partján magasodó fenyvesek közt megbújó apró halászfaluba, ahol egy szempillantás erejéig biztonságban lehetett volna. De Tatjana olyan volt, mint az orvos: elment az esze. Azt mondta, nem. Nem fog visszamenni. Alexander tudta nélkül eljött a frontra. És nemet mondott a négy lovasnak is, az öklét rázva feléjük. Még nem jött el az ideje, hogy elvegyétek őt! Aztán dacosan hozzátette: Nem engedem, hogy elragadjátok őt! Mindent megteszek, ami erőmből kitelik, hogy megakadályozzam, hogy elvigyétek!

Így is tett. A saját vérével tartotta őket távol Alexandertől. A férfiből töltötte saját vérét, lecsapolta saját ereit, és megtöltötte Alexander vénáit, és Alexander megmenekült.

Alexander Tatjánának köszönhette az életét, dr. Sayers viszont Alexandernek, így megegyeztek, hogy a doktor elviszi Alexandert és Tatjánát Helsinkibe, ahonnan ők az Egyesült Államokba utaztak volna. Tatjana segítségével tervet szőttek, remek tervet, amíg Alexander két hónapig a kórházban feküdt, és bábukat, bölcsőket, lándzsákat faragott fából, amíg a háta gyógyult. Az járt a fejében, milyen lesz majd keresztülautózni Amerikát a lánynyal. Lehunyta a szemét, és elképzelte, hogy minden bajuk elszáll, és csak ketten ülnek az autóban, együtt énekelnek a rádióval, és meleg van.

A remény törekeny szárnyain lebegve élte napjait. Igen áttetsző volt ez a remény. Még akkor is tudta ezt, amikor fuldoklott benne. Annak az embernek a reménye volt ez, akit körülvelt az ellenség, aki hátat fordítva neki utoljára futásnak eredt, hogy fedezékbe jusson, miközben azért imádkozik, hogy legyen esélye még utoljára megmártózni az Élet vizében, mielőtt az ellenség újratölt, és mielőtt bevetik a nehéztüzérséget. Hallotta a fegyverroport, és ahogy kiáltoztak utána a háta mögött, de ő csak rohant, remélve, hogy kap némi haladékot a fűtől lövedékek elől menekülve. Vesd bele

magad a reménybe, vagy halj meg úgy, hogy minden elveszett! *Vesd bele magad a Káma folyóba!*

És három nappal ezelőtt, amikor kinyitotta a szemét, ott állt előtte „legjobb” barátja, Dimitrij Csernyenko, kezében Alexander hátizsákjával, amiről ő azt hitte, hogy elvesztette a Néva jegén, amikor megsebesült. Dimitrij a hátizsákból előhúzta Tatjana piros rózsákkal díszített, fehér ruháját. Fenyvegetően feltartotta. Azt akarta, hogy Alexander hagyja a Szovjetunióban Tatjánát, nélküle meneküljön Amerikába, és inkább Dimitrijt vigye magával. Arra kényszerítette Alexandert, hogy dobja el magától az életét.

Meg kellett volna ölnie Dimitrijt, gondolta Alexander. Biztos, hogy agyon is verte volna őt, ha egy idióta rendész meg nem állítja, de akár él Dimitrij, akár nem, Alexander sorsa megpecsételődött. Elgondolkozott, hogy pontosan mikor is dőlt el a sorsa, de nem igazán akarta megválaszolni ezt a kérdést.

Azon a napon, hogy kilépett abból a kis bostoni szobából, 1930 decemberében, pontosan akkor.

Most, 1943-ban, ha megölte volna Dimitrijt, akkor azonnal nyilvánosan letartóztatták és börtönbe vetették volna, és szigorúan őrizték volna, amíg a hadbírótság elé nem viszik gyilkosságért. Tatjana, aki képtelen lett volna megmenteni magát, a Szovjetunióban maradt volna, hogy az ő közepében lehessen, míg dr. Matthew Sayers, a Vörös kereszt orvosa egyedül indult volna el Helsinki felé.

De Dimitrijt csak *majdnem* ölte meg. Amikor Dimitrij magához tért, első dolga volt, hogy Mekhlis tábornokhoz, az NKVD vezetőjéhez rohanjon, és elmondjon neki mindent, amit Alexander Belovról tudott, márpedig elég sokat tudott.

Dimitrij azonban gondosan kerülte, hogy említést tegyen Tatjánáról. Tönkre akarta tenni Alexandert, ez teljesen világos volt. Tatjana az első pillanattól kezdve tudta, mert átlátott az embereken, hogy Dimitrij ördögi tervet forral, és ezt el is mondta Alexandernek. Óvatosak voltak, titokban találkoztak, úgy csináltak, mintha csak ismerősök lennének. Feltűnés nélkül érintkeztek, de amikor Dimitrij megtalálta Tatjana fehér ruháját Alexander hátizsákjában, akkor rájött mindenre. Aztán megtudta azt is, hogy titokban összeházasodtak. Tudta, hogy mindkettőjüket a markában tartja, és semmi sem állíthatta meg abban, hogy tönkretegye őket. Így is történt.

De Alexander előtt lebegett még némi halvány remény, mint egy kihunyni készülő gyertya lángja. Dimitrij titokban el akart menekülni a

Szovjetunióból. Így aztán amikor Mekhlis tábornokhoz rohant összezúzott arccal, félig leszakított karral, csak annyit mondott neki, amennyit a legjobb barátjáról, Alexander Belovról tudott. Dimitrij arról hallgatott, hogy Tatjana Metanova Alexander felesége volt, mert azt akarta, hogy Tatjana Metanova hagyja el a Szovjetuniót – de ne Alexanderrel, hanem vele.

Azért, hogy Tatjana kijusson az országból, Alexander Belov fogcsikorgatva, lehunyt szemmel és ökölbe szorított kézzel elhúzódott a lánytól, eltaszította őt magától, és elengedte őt.

Már csak egy teendője maradt Alexandernek a régi életében, mégpedig az, hogy álljon vigyázzba, és tisztelegjen az orvosnak, aki hamarosan megmenti a feleségét. Azután szembenézhet és megharcolhat az ellenségeivel. Most nem volt mást tenni, mint várni.

Miután eldöntötte, hogy nem kívánja pizsamában elvitetni magát a kórházból, Alexander megkérte az éjszakás nővért, hogy hozza be neki az örnagy egyenruháját és a kimenős tányérsapkáját. Bevizezte az arcát, és megbotorváltkozott a késével az ágya mellett, felöltözött, és ölbe tett kézzel leült a székbe. Amikor eljönnek érte – mert biztos volt benne, hogy el fognak jönni –, azt akarta, hogy annyi emberi méltósággal bánjanak vele az NKVD kopói, amennyi csak lehetséges. Hangos horkolást hallott a mellette lévő ágy felől, amit elválasztott tőle és elrejtett egy sátorponyva.

Ma este... mi volt Alexander valósága? Mi határozta meg a tudatállapotát? És ami még fontosabb, mi lesz vele egy-két óra múlva, amikor Alexander teljes eddigi életét górcső alá veszik? Amikor a titkosrendőrség feje, Mekhlis tábornok ráemeli apró, hurkás szemhéjú szemét, és azt kérdezi tőle, „Mondja el nekünk, hogy ki maga valójában, örnagy!”, mit fog Alexander felelni?

Igaz, hogy ő Tatjana férje?

Igen.

– *Ne sírj, drágám!*

– *Ne élvezz még el! Kérlek! Ne, még ne!*

– *Tánya, mennem kell. – Megígérte Sztyepanov ezredesnek, hogy a vasárnap esti névsorolvasásra visszaér, és nem késbet.*

– *Kérlek szépen, még ne!*

– *Tánya, kapok még hétvégi eltávozást – lihegte Alexander. – A leningrádi csata után. Visszajövök hozzád. De most...*

– *Ne, Sura, kérlek, ne menj!*

– *Túl szorosan fogsz. Tedd szét a lábad!*

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

- *Nem teszem. Ne mozdulj! Kérlek! Csak...*
- *Mindjárt hat óra van, életem. Mennem kell.*
- *Sura, szerelmem, kérlek... ne menj!*
- *Ne élvezek el, ne menjek el. Akkor mit csináljak?*
- *Maradj itt! Bennem. Maradj bennem örökké! Még ne. Még ne!*
- *Tánya, ej, te...*

És öt perccel később Alexander már rohant is kifelé az ajtón.

– Sietnem kell, ne kísérsz el a laktanyáig! Nem akarom, hogy egyedül mászkálj a sötétben. Megvan még a pisztoly, amit adtam? Maradj itt! Ne nézd, ahogy végigmegyek a folyosón. Csak... na, gyere ide! – A lány Alexander szét-tárt kabátjába bújjik, a fiú magához öleli, sókokkal borítja a lány haját, száját. – Legyél jó kislány, Tánya! – kérleli. – És ne mondd, hogy isten veled!

Tatjana tiszteleg Alexandernek.

– Vizontlátásra, szívem kapitánya – mondja Tatjana, miután péntektől vasárnapig hullatta a könnyeit.

Igaz, hogy ő a Vörös Hadsereg katonája?

Igen.

Igaz, hogy rábízta az életét Dimitrij Csernyenkóra, a semmirekellő démonra, aki a barátjának adta ki magát?

Megintcsak igen.

De Alexander valaha amerikai volt, a Barrington család tagja. Úgy beszélt, mint egy amerikai. Úgy nevetett, mint egy amerikai. Úgy játszott nyaranta, mint egy amerikai, és úgy úszott és úgy élte felhőtlen gondtalansággal az életét, mint egy amerikai. Úgy kötött örökre szólónak hitt barátságokat, és úgy szerette a szüleit, mint egy amerikai.

Valaha ott volt a massachusettsi erdő, amit Alexander az otthonának nevezett. És valaha volt egy kis zsákja egy kisfiúnak, amiben az összes apró kincsét gyűjtötte: a Nantucket Sound partján talált kagylóhéjakat és opállossá csiszolódott üvegdarabokat, egy vattacukor csomagolópapírját, madzagokat és egy fényképet a barátjáról, Teddyről.

Valaha volt egy anyja, aki napbarnítottan, kisminkelt arccal, nagy szemekkel, ismerős arccal, nevetve tört fel emlékeiből.

És egyszer, amikor a hold kéken ragyogott, és fekete volt az ég, és a csillagok süttöttek le rá, egy végtelennek tűnő pillanatig Alexander rátalált arra, amiről azt hitte, hogy amíg a Szovjetunióban él, addig hiába is keresi.

Egyszer.

